

הצעת שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס להפסקת אש לסיום מלחמת ההתשה ולשיחות בין הצדדים בחסות השגריר המיוחד מטעם האו"ם גונאר יארינג

19 ביוני 1970

אדוני שר-החוץ היקר:

קראתי בעיון את הצהרתו של הנשיא נאצר מיום 1 במאי, ואת הערותיך בנדון למר ברגוס. מר סיסקו גם הוא מסר דין-וחשבון מלא על שיחותיו עם הנשיא נאצר ועמך, ואנו הקדשנו מחשבה רצינית לאשר ניתן להיעשות לגבי המצב במזרח הקרוב. גם דעתי היא כי המצב נמצא בנקודה קריטית, וחשבני כי יש לנו אינטרס משותף בכך שארצות-הברית תקיים ותחזק את קשריה הידידותיים עם כלהעמים והמדינות שבאיזור. אנו מקווים כי דבר זה יהיה ניתן לביצוע, ואנו מוכנים למלא את חלקנו. אנו תולים תקווה באחרים הנוגעים בעניין, ובמיוחד בממשלתך, שעליה למלא תפקיד כה חשוב, כי יפפעלו יחד עמנו כדי לנצל הזדמנות זו. אם היא תאבד, כולנו נסבול מן התוצאות, וללא ספק נצטער ביותר על התפתחות מעין זו. ברוח זו, אני קורא לממשלתך להעניק שיקול-דעת קפדני ביותר לרעיונות שאציג להלן.

אנו מעוניינים עד-מאוד בשלום בר-קיימא, והיינו רוצים לסייע לצדדים להשיגו. הגשנו הצעות רציניות ומעשיות לשם מטרה זו, והסברנו לכל הצדדים את הצורך בפשרה, וביצירת אוירה בה השלום יהא אפשרי. בדברנו על אוירה זו אנו מתכוונים להפחתת המתחויות, יחד עם הבהרה של עמדות, על-מנת לתת גם לערבים וגם לישראלים מידה של ביטחון בכך שבתוצאה סופית יישמרו האינטרסים החיוניים שלהם. לפי השקפתנו, הדרך היעילה ביותר להסכים על יישוב הסכסוך תהיה כי צהדדים יחלו, בחסות השגריר יארינג, לעבד את הצעדים המפורטים הנחוצים להגשמת החלטת מועצת-הביטחון מספר 242. שר-החוץ של ישראל, מר אבן, אמר לאחרונה כי ישראל תהא מוכנה לוותר ויתורים חשובים, ברגע שיתחילו השיחות. באותה עת, השתתפות מצרית בשיחות כאלה תעשה רבות למען התגברות ישראל על פקפוקיה בדבר רצונה של ממשלתך להגיע לשלום. אני מבין את הבעיות שמציבות בפניכם שיחות ישירות, ואנו הבהרנו מלכתחילה כי אין אנו מציעים הסדר כזה כבר בתחילת השיחות; בהתאם להתקדמות הדיונים, אנו מאמינים כי הצדדים יראו צורך להיפגש יחד בנקודה מסוימת, ם אכן הכוונה היא להגיע לשלום ביניהם.

כשרעיונות אלו מכוונים אותה, מגישה ארצות-הברית את ההצעה הבאה לשיקול דעתה של מצרים:

1. כי ישראל ומצרים כאחת תתחייבנה לחידוש הפסקת-האש, לפחות לפרק זמן מוגבל.
2. ב. כי ישראל ומצרים [וכן ישראל וירדן] תתחייבנה להסכים להודעה הבאה, אשר תהיה בצורת דו"ח מן השגריר יארינג אל המזכיר הכללי או-תאנט:

מצרים [ירדן] וישראל הודיעו לי כי הן מסכימות:

1. כי מתוך שקיבלו את החלטה 242 על כל חלקיה, והביעו את נכונותן להגשימה, הן ימנו נציגים לשיחות שיערכו בחסותי, בהתאם להליכים, ובאותם המקומות והזמנים שעליהם אמליץ, תוך התחשבות נאותה ברצונו של כל צד באשר לשיטת ההליכים והניסיון הקודם שבין הצדדים.
2. כי מטרת השיחות הנ"ל הינה להגיע להסכם על כינון שלום צודק ובר-קיימא ביניהן, המבוסס על [1] הכרה הדדית מצד מצרים [ירדן] וישראל בריבונות של כל צד, בשלמותו הטריטוריאלית ובעצמאותו המדינית, ו-[2] נסיגה ישראלית משטחים המוחזקים כתוצאה מסכסוך 1967, הכל בהתאם להחלטה 242.
3. כי, על מנת להקל על מילוי תפקידי בקידום ההסכם, כאמור בהחלטה 242, יקיימו הצדדים, מ-1 ביולי עד 1 באוקטובר לכל הפחות, את החלטות הפסקת-האש של מועצת-הביטחון.

אנו מקווים כי הצעה זו תתקבל על דעת מצרים. אנו פועלים להשיג את קבלתה גם על-ידי ישראל. בינתיים, אני בטוח כי תהיה שותף לאמונתי, כי יש לעשות הכל כדי לשמור בסודיות על הצעות אלו, על-מנת שלא לפגוע בסיכויים לקבלתן.

אני שולח מכתב דומה לשר-החוץ ריפאעי.

אני מצפה לתשובתך הקרובה.

במיטב הברכות,

בכנות, ויליאם פ' רוג'רס.